

Programplan Grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7 deltid

Navn på studiet

- Master i grunnskolelærerutdanning for trinn 1 – 7

Master in Primary and Lower Secondary Teacher Education for Years 1 – 7

I tillegg kan navnet ha en form som ikke begynner med nivået som over, men som direkte angir faget. Denne formen brukes i FS, presentasjoner på nett etc.

- Grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7 – master
- Primary and Lower Secondary Teacher Education for Years 1-7 - master

Studiepoeng

300 studiepoeng

Ansvarlig fakultet og institutt

Humanistisk fakultet, institutt for grunnskolelærerutdanning, idrett og spesialpedagogikk

Målgruppe

Grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7 er en mastergradsutdanning som skal kvalifisere for tilsetning i undervisningsstilling i grunnskolen. Studiet er aktuelt for alle som ønsker å undervise i skolen, og retter seg særskilt mot undervisning av barn i aldersgruppen 6 – 13 år.

Opptakskrav

Generell studiekompetanse, minimum 35 skolepoeng, et gjennomsnitt på karakter 3 eller bedre i norsk, samt et gjennomsnitt på karakter 4 i matematikk (224 t/P2). Man dekker karakterkravet i matematikk hvis man har bestått ett av følgende programfag: S1, S2, R1 eller R2.

Innhold i studiet

Master i grunnskolelærerutdanning for trinn 1 -7 deltidsløp er en profesjonsutdanning som er bygd opp som en kombinasjon av et deltids- og heltidsløp. De fire første årene tar man 180 sp, dvs 45 sp hvert år. Deretter må man gå over til et heltidsløp, der man tar 60 sp hvert studieår.

Studiet kjennetegnes av høy faglig kvalitet, av helhet og sammenheng mellom fag, fagdidaktikk, pedagogikk og praksisstudier og av et nært samspill mellom profesjonsfeltet og det samfunnet skolen er en del av.

Utdanningen gir internasjonale perspektiver, setter lærerprofesjonen inn i en historisk, kulturell og samfunnsmessig sammenheng og bidrar til kunnskap om, kritisk refleksjon og forståelse for det komplekse og utfordrende læreryrket. I tillegg gir utdanningen et profesjonsetisk grunnlag som ruster for kontinuerlig profesjonell videreutvikling, og som etter endt studium kvalifiserer til at man som lærer kan bidra til å videreutvikle skolen som en institusjon for dannelse og læring i et demokratisk og mangfoldig samfunn.

Master i grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7 ved Universitetet i Stavanger kjennetegnes av høyt kvalifiserte faglærere, et godt læringsmiljø, et fagtilbud som drar nytte av de to nasjonale kompetansesentrene ved UiS og et bredt valgtilbud der studentene kan få velge undervisningsfag de har interesse for og som skolene har behov for, og skolerelevante fag som gir viktig kunnskap for skolens virksomhet.

Læringsutbytte (jfr forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning for trinn 1 – 7)

En kandidat med fullført og bestått studium skal ha følgende læringsutbytte definert i form av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten

- _ har avansert kunnskap enten i et valgt undervisningsfag og fagets didaktikk eller i profesjonsrettet pedagogikk/spesialpedagogikk
- har spesialisert innsikt i et avgrenset fagområde (masteroppgaven)
- har bred profesjonsrettet kunnskap i øvrige fag som inngår i utdanningen
- _ har inngående kunnskap om relevant forskning og teori, samt vitenskapelige tenkemåter, forskningsmetoder og etikk
- har inngående kunnskap om gjeldende lov- og planverk for grunnopplæringen, om sammenhengen
- i utdanningsløpet barnehage–skole og om overgangen fra barnehage til skole og fra barnetrinn til ungdomstrinn
- har inngående kunnskap om begynneropplæring, grunnleggende ferdigheter, vurderings- og kartleggingsverktøy, klasseledelse og vurdering av elevers læring og hva som fremmer læring i fagene
- _ har inngående kunnskap om læringsteori og barns utvikling, danning og læring i ulike sosiale, språklige og kulturelle kontekster
- har kunnskap om barn i vanskelige livssituasjoner, herunder kunnskap om mobbing, vold og
- seksuelle overgrep mot barn, gjeldende lovverk og barns rettigheter i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- _ har bred kunnskap om lærerprofesjonen, fagenes egenart og historie, og forståelse av skolens utvikling som organisasjon, dens mandat, verdigrunnlag og plass i samfunnet.

Ferdigheter

Kandidaten

- kan undervise basert på forskning og erfaringskunnskap, alene og sammen med andre
- kan analysere, tilpasse og bruke gjeldende læreplaner
- _ kan iverksette tidlig innsats og sikre progresjon i elevens utvikling av grunnleggende ferdigheter og fagkompetanse, med særskilt vekt på begynneropplæring i lesing, skriving og regning
- _ kan skape inkluderende og helsefremmende læringsmiljøer som bidrar til gode faglige, sosiale og estetiske læringsprosesser
- kan analysere, vurdere og dokumentere elevers læring, gi læringsfremmende tilbakemeldinger,
- tilpasse opplæringen til elevenes forutsetninger og behov, bruke varierte undervisningsmetoder og bidra til at elevene kan reflektere over egen læring og utvikling
- _ kan vurdere og bruke relevante læremidler, digitale verktøy og ressurser i opplæringen, og gi elevene opplæring i digitale ferdigheter
- _ kan analysere og forholde seg kritisk til nasjonal og internasjonal forskning og anvende denne kunnskapen i profesjonsutøvelsen

kan alene, og i samarbeid med andre, bruke relevante metoder fra forsknings- og utviklingsarbeid,
- for kontinuerlig utvikling av egen og skolens kollektive praksis, samt gjennomføre avgrensede forskningsprosjekter under veiledning

kan identifisere tegn på mobbing, vold og seksuelle overgrep. På bakgrunn av faglige vurderinger
- skal kandidaten raskt kunne iverksette nødvendige tiltak, og kunne etablere samarbeid med relevante faginstanser.

Generell kompetanse

Kandidaten

_ kan styrke internasjonale og flerkulturelle perspektiver ved skolens arbeid, bidra til forståelse av samenes status som urfolk og stimulere til demokratisk deltakelse og bærekraftig utvikling

_ kan initiere og ivareta et godt skole–hjem-samarbeid, og samarbeide med andre aktører relevante for skolens virksomhet

_ behersker norsk muntlig og skriftlig, både bokmål og nynorsk, og kan bruke språket på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng

_ kan på et avansert nivå formidle og kommunisere om faglige problemstillinger knyttet til profesjonsutøvelsen, og har profesjonsfaglig digital kompetanse

_ kan analysere og vurdere relevante faglige og etiske problemstillinger og bidra til utvikling av faglig felleskap på den enkelte skole

_ kan bidra i innovasjonsprosesser knyttet til skolens virksomhet og legge til rette for at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen.

Relevans for arbeidsliv og/eller videre studier

Master i grunnskolelærerutdanning for trinn 1 -7 er den eneste måten å kvalifisere seg for å være lærer i barneskolen for 1. – 4. trinn. Studiet gjennomføres i et nært samspill mellom universitetet, profesjonsfeltet og det samfunnet skolen er en del av. Det legges særskilt vekt på begynneropplæring i alle fag.

Master i grunnskolelærerutdanningen for trinn 1 – 7 kvalifiserer også for videre studier på ph.d.-nivå (gitt at man oppfyller opptakskrav til phd).

Oppbygging av studiet/fagene i programmet

Grunnskolelærerutdanningen er en kombinasjon av obligatoriske emner og valgbare emner knyttet til undervisningsfag eller undervisningsrelevante emner. I deltidsløpet har man færre valgmuligheter enn i et heltidsløp.

De obligatoriske fagene i 1. – 4. studieår i deltidsløpet ved UiS er følgende:

- Pedagogikk og elevkunnskap, 30 sp
- Matematikk, 30 sp
- Norsk, 60 sp
- Engelsk, 30 sp
- Naturfag, 30 sp
- 5 dager observasjonspraksis
- 80 dager praksis, veiledet og vurdert

De obligatoriske emnene i 5. – 6. studieår er følgende:

- Pedagogikk og elevkunnskap, 30 sp

- 30 dager praksis, veiledet og vurdert

Masterfag (fag 1) som tilbys ved UiS er følgende undervisningsfag (opptaksgrunnlag 60 sp fra år 1-3)

- Norskdidaktikk

UiS tilbyr også masterfag som profesjonsrettet pedagogikk eller spesialpedagogikk (fag 1) (opptaksgrunnlag 30 sp PEL og 30 sp pedagogikk/spesialpedagogikk fra år 1-3)

- Pedagogikk
- Spesialpedagogikk

Struktur/studiemodell

På bakgrunn av alle overnevnte momenter blir strukturen slik:

Tabell 1:

år	Høst	Høst og vår	Vår
5 og 6	Overgang til GLU 1 – 7 heltid		
4	Norsk 2 15 sp Naturfag 7,5 sp	Tverrfaglige spor	Norsk 2 15 sp Naturfag 7,5 sp 20 dager praksis
3	Engelsk 15 sp Naturfag 7,5 sp		Engelsk 15 sp Naturfag 7,5 sp 20 dager praksis
2	PEL 7,5 sp Matematikk 15 sp		PEL 7,5 sp Matematikk 15 sp 20 dager praksis
1	PEL 7,5 sp Norsk 15 sp 5 dager observasjonspraksis		PEL 7,5 sp Norsk 15 sp 20 dager praksis

Mer om innhold: *(NB avsnittet avviker her fra malen, men dette er logisk plassering)*

1. Profesjonsarbeid og profesjonsutvikling

Det er en rekke temaer som er tverrfaglige og som skal ivaretas i studieprogrammet (§4, 3. ledd), som tilpasset opplæring, grunnleggende ferdigheter og kompetanser, bruk av IKT i arbeid med fag, samiske emner, det flerkulturelle og flerspråklige aspekter, profesjonsetikk og kunnskap om vold og seksuelle overgrep mot barn og unge. Tverrfaglige tema om psykososialt læringsmiljø, medborgerskap og det flerkulturelle samfunnet skal også sikres. Disse temaene vil bli belyst på ulike måter i ulike fag, og det vil framgå av emnebeskrivelsene hvordan dette vil bli håndtert.

De tverrfaglige strukturene vil bli ivaretatt på samlingene. Dette inkluderer også *profesjonsdager*, som betyr at studenter, praksislærere og faglærere møtes i forkant av en praksisperiode til en felles dag med arbeid rundt et tema som er viktig for opplæringen både i praksis og ved universitetet, og for å planlegge den forestående praksisperioden.

2. Progresjon i vitenskapelig tenkning og arbeidsmetodikk/FoU

Som student skal man helt fra starten av studiet dyktiggjøres i akademisk skriving og tenkning, for å kunne utarbeide gode FoU-oppgaver, skrive en god masteroppgave og ende opp som en profesjonell og dyktig barneskolelærer.

Gjennom studiet skal studentene derfor tilegne seg vitenskapelige tenkemåter og metoder. FoU-aktiviteter vil knyttes både til fag, til praksis og til studentenes selvstendige arbeider, med progresjon i løpet av studiet.

Til utdanningen er det forskriftsfestet (§3, 6. ledd) at studentene skal skrive en forsknings- og utviklingsoppgave (FoU). Denne oppgaven skal skrives i kombinasjon mellom et undervisningsfag og faget pedagogikk og elevkunnskap. FoU-oppgaven er en av vurderingskriteriene i 4. studieår. Oppgaven skal fortrinnsvis skrives i tilknytning til masterfaget. Alle studenter vil få veiledning i arbeidet med FoU-oppgaven etter nærmere angitt omfang, og den vil bli gitt gradert karakter. FoU-oppgaven må være bestått før studenten kan begynne på masteroppgaven.

Studentene skal skrive en profesjonsrettet masteroppgave innen et undervisningsfag (norsk), spesialpedagogikk eller pedagogikk. Ved UiS vil masteroppgaven ha et omfang på 45 studiepoeng. Skjematisk vil progresjonen i forsknings- og utviklingselementene i utdanningen se slik ut:

Tabell 3:

Årstrinn – progresjon forsknings- og utviklingsarbeid				
1	2	3	4 FoU-oppgave	6 Masteroppgave
		Vitenskapsteori		
	Forskningsmetoder			
	Forskningsetikk			
	Profesjonsetikk			
	Didaktiske eksempler			
	Vurdering for læring – tilbakemeldinger og veiledning			
Akademisk skriving og lesing				

Tabellen gir en skjematisk fremstilling av FoU-aktiviteter og progresjon gjennom studiet. Innhold og arbeidsmåter for de ulike områdene vil bli konkretisert for fag og praksis pr årstrinn.

Arbeids- og undervisningsformer

De fire årene i deltidsløpet er nettstøttet og samlingsbaserte. Man vil ha 7 – 8 samlinger per studieår. Hver samling er normalt 3 dager. Mellom samlingene vil man arbeide nettstøttet alene og i grupper (digitale eller fysiske møter). Ved overgang til heltidsløpet må studentene være forberedt på å møte regelmessig til undervisning på campus. I løpet av studiet vil studentene møte varierte arbeidsmåter som alle har det til felles at de skal trene studentene opp i kritisk tenkning og anvendelse av anerkjent, forskningsbasert kunnskap. Videre skal arbeidsmåtene utfordre studentene til å reflektere over egne praksiserfaringer. Studiet vil legge opp til at studentene arbeider både i- og utenfor forelesningene, både på – og utenfor campus, både individuelt og i grupper.

Progresjon og variasjon er nøkkelbegreper i studiet, og studentene vil oppleve progresjon og variasjon både i arbeidsmåter og i *vurderingen*.

For å gå opp til eksamen i et emne må alle arbeidskrav som er knyttet til emnet være godkjent, og studenten må ha tilstrekkelig frammøte i emnet. Hva som er tilstrekkelig vil variere etter hvilke pedagogiske prinsipper frammøtet er grunnlagt i. De fleste emner vil ha krav om frammøte på 70 eller 80 prosent, mens enkelte laboratorieøvelser vil kunne ha obligatorisk tilstedeværelseskrav. Det vil framgå av den enkelte emnebeskrivelse hva som er gjeldende for det enkelte emne.

Se ellers gjeldende Forskrift om studier og eksamen ved Universitetet i Stavanger, av 10.3.16.

Det er utarbeidet utfyllende retningslinjer for progresjonskrav for utdanningen som helhet, disse er bekjentgjort på student.uis.no og på [its learning](http://its.learning).

Emnebeskrivelsene for de ulike emnene i utdanningen er utformet slik at vurderingsformene ses samlet og i en helhet. Det er lagt opp til variasjon i vurderingsformene i løpet av et studieår, på tvers av fag, og i løpet av hele utdanningen. Variasjonen i eksamensordninger og vurderingsformer legger vekt på både å vurdere kunnskap i fag, pedagogisk, didaktisk og etisk kompetanse. Studentene skal kunne formidle og kommunisere om faglige problemstillinger og ulike tema både muntlig og skriftlig, på nynorsk og bokmål, ved hjelp av digitale verktøy og andre virkemidler og i samarbeid med andre. Vurderingsformene vil også bidra til at studentene utvikler metodisk kompetanse og at de kan analysere og vurdere relevante problemstillinger. Det er lagt opp til progresjon i dette i løpet av utdanningen, se omtale av FoU under innhold i utdanningen.

Praksis i studiet

Praksisstudiet er en integrert del av alle fag i utdanningen. Det består av 110 dager veiledet og vurdert praksis. Av disse vil inntil fem dager vektlegge overgangen barnehage-skole og kan legges til barnehage. Praksis er fordelt over fire år med fire uker (20 dager) i begynnelsen av vårsemesteret hvert år. Praksis tas uten unntak på full tid. I tillegg kommer fem dager tilrettelagt observasjon i første semester. De 30 siste praksisdagene tas på ordinært vis i heltidsløpet.

I praksis skal studentene få bred kompetanse om lærerarbeidet, eleven og elevmangfoldet og skolen som organisasjon.

Praksis skal være et integrerende element mellom undervisning i fag på campus og i praksisopplæringen. Ulike fokusområder vil bli vektlagt for å skape en helhetlig og profesjonsrettet utvikling, jfr tabell 2.

Organisering av praksis

Universitetet i Stavanger har hovedansvar for innhold, kvalitet og vurdering i praksis og for progresjon mellom praksisperiodene. Praksisskolene skal organisere praksisstudiet i tråd med denne programplanen. Praksisstudiet organiseres gjennom formelle avtaler mellom UiS, skoleeier og rektor ved den enkelte praksisskole. Praksisskolens rektor har det overordnede ansvaret for praksisstudiet ved skolen og skal sørge for at det legges gode rammer rundt praksisstudiet, etter nærmere angitte retningslinjer nedfelt i avtalen. Praksisskolen utarbeider sin egen skolebaserte praksisplan basert på programplaner fra UiS, gjeldende forskrift om rammeplan og nasjonale retningslinjer for faget praksis, emneplaner for praksis og emneplaner for fag.

115 dager praksis i løpet av utdanningen er ved UiS fordelt på følgende måte:

Tabell 4:

Semester nr.								
1.	2.		4.		6.		8.	Overgang til heltidsløpet
5 d observasjon	20 d		20 d		20 d		20 d	

Observasjonsdagene vil fortrinnsvis være spredd i løpet av 1. semester og gjennomføres i utgangspunktet på ulike skoler. Studentene vil bringe med seg observasjonsoppgaver som er knyttet til undervisningen på campus i 1. semester.

Praksis i barnehage for GLU 1-7 knyttes til en av barnehagene som praksisskolene samarbeider med om overgangen barnehage- skole.

Arbeidsformer i praksis

Det vil være nær kopling mellom innhold og arbeidsmåter i lærerutdanningsfagene og praksisstudiet, og man bruker redskapet «læringssamtaler mellom faglærere på UiS, studenter og praksislærere» når faglærere møter studenter på praksisskolene. Av og til vil studentene ha obligatoriske arbeidskrav knyttet til praksis, som enten er knyttet til emneplan for praksis, eller er knyttet til emneplanen for faget man tar.

Vurderingsformer i praksis

Studenter vil få en formell vurdering etter hver praksisperiode uttrykt med karakteren bestått/ikke bestått.

Dersom en student risikerer å stryke i en av praksisopplæringsperiodene, vil studenten få et skriftlig varsel om fare for ikke bestått praksis. Praksislærerne vil også oppgi hva det er studenten har spesifikke vansker med, og det vil være mulig for studenten å rette opp disse forholdene. Dersom studenten ikke består en praksisperiode, kan samme periode bare gjennomføres en gang til.

Skikkethetsvurdering

Den enkelte students skikkethet skal vurderes løpende både i arbeid på campus og i grunnskoler. UiS har ansvar for at faglærere og praksislærere har den nødvendige kunnskap og kompetanse til å kunne foreta en løpende vurdering av studentenes skikkethet. Vitnemål for fullført grunnskolelærerutdanning forutsetter at studentene er vurdert som skikket for læreryrket. Studenter som viser svakheter i forhold til å mestre læreryrket, skal så tidlig som mulig i utdanningen få vite

hvordan de står i forhold til kravene om lærerskikkethet og eventuelt få råd om å avslutte utdanningen. Konkrete beslutninger om skikkethet kan fattes gjennom hele studiet.

Kriterier for vurderingen av mangel på skikkethet er fastsatt i *Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning*, fastsatt av Kunnskapsdepartementet 1.8.2006, se <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-30-859>

Internasjonalisering

Utdanningen er satt sammen av mange valgbare emner, og siden den også består av emneovergripende temaer og elementer som må være på plass for å oppfylle de overordnede læringsutbyttene, er det i utgangspunktet mulighet for å ta 30 sp ved en utenlandsk utdanningsinstitusjon (som UiS har utvekslingsavtale med) i 3. år. Man vil da kunne velge skoler relevante emner tilsvarende 30 sp dersom man ikke har skoler relevante fag fra før, eller man kan velge emner som tilsvarer engelsk 1 eller naturfag 1. Et utenlandsopphold er ikke særskilt tilpasset et samlingsbasert deltidsstudium.

Studentene vil bli orientert om mulighetene for utveksling og praksisopphold i utlandet på informasjonsmøte i sitt 2. år.

Internasjonale perspektiver ivaretas i utdanningen også på andre måter: Internasjonale perspektiver på faglige emner vil være å finne innen alle fag i utdanningen, og valgfag engelsk tilbyr studietur til norsk studiesenter ved York, England.

Studentene oppfordres i tillegg til å følge med på muligheter for deltakelse i internasjonale samarbeidsprosjekter. Det forventes at studenter deltar på seminarer med internasjonale forskere som er åpne for grunnskolelærerstudenter, og det forventes at studenter skal lese engelskspråklig faglitteratur.

Undervisningsspråk

Undervisningsspråk vil i hovedsak være norsk. Enkelte undervisningsøkter vil likevel kunne skje på engelsk. I valgfaget engelsk er undervisningsspråket engelsk.

Praksis foregår i hovedsak i norske skoler og alle studenter blir forventet å beherske norsk muntlig og skriftlig godt. Ved praksisopphold i utlandet må studenten beherske det lokale språket.

Kvalitetssikring og evalueringer av studiet

I studieprogrammet vil det bli jobbet på ulike måter med kvalitetssikring og kvalitetsutvikling:

- a) Elektronisk tidligdialog på alle emner og sluttevaluering på et utvalg av emner hvert semester (men i et system slik at alle emner har hatt sluttevaluering i løpet av en treårs periode). Evalueringene drøftes på trinnmøter og i programutvalg, og vektlegges i videre utvikling av programmet og emnene/fagene.
- b) Tidligdialog og sluttevaluering foregår etter hver praksisperiode.
- c) *Trinnmøter*: For hvert kull gjennomføres trinnmøter (1 – 2 ganger per semester) der representanter for faglærere på trinnet, 1 – 2 praksislærere, 2 studenter og administrasjon møtes. Hensikten er å ivareta samordning og samarbeid på trinnet, herunder felles læringsutbytte, arbeidsmåter, vurderingsformer, tverrgående tema, praksisperioder og andre aktiviteter på det aktuelle trinnet.
- d) *Fagutvalg*: Hvert fag har sitt fagutvalg som består av minst én faglærer og 2-3 studentrepresentanter. De møtes 1 – 2 ganger per semester og skal sikre at blant annet innhold, arbeidsmåter og progresjon i faget blir drøftet og evaluert. Fagutvalgene har en sentral rolle i evaluering og kvalitetsutvikling av det enkelte fag.

Praksisstudiets innhold og rammebetingelser evalueres for øvrig jevnlig. Kvalitetssikring av praksisskoler, praksislærere og praksisstudiet er innarbeidet i utdanningsinstitusjonenes kvalitetssystem. Praksislæreren skal ha gjennomgått videreutdanning i praksisveiledning på minimum 15 studiepoeng eller forpliktet seg til å starte en slik opplæring.

15 dager praksis 2. semester GLU 1-7 deltid

Praksisstudiet har en integrerende funksjon i grunnskolelærerutdanningen. Dette forutsetter samarbeid mellom studenter, faglærer, praksislærere og skoleledelse.

Studiets formål er å bidra til kunnskaper og utvikle ferdigheter knyttet til å være lærer i profesjonell utøvelse av yrket, inkludert innsikt i kompleksitet og dilemmaer som knytter seg til læreryrket i norsk skole og i et mangfoldig klasserom. Lærerarbeidet beskrives som et profesjonelt usikkert arbeid fordi det ikke er entydige standarder om hva som er god undervisning. Temaer belyses gjennom teoretiske- og profesjonsetiske perspektiv og gjennom utøvelse av profesjonell undervisning som didaktiske møter rettet mot elever på 1.-7. trinn og vil være gjennomgående i alle emner.

I syklus 1 (de tre første årene i GLU) er det lagt vekt på å utvikle brei kompetanse om lærerarbeidet, klasseledelse, kontaktlærerrollen, eleven og mangfoldet og skolen som organisasjon. Praksis i denne syklusen skal vise studentens utvikling i ferdigheter og sosialisering til lærerprofesjonen samt undervisningskunnskap i undervisningsfaga.

Det skal være en nær kopling mellom innhold og arbeidsmåter i lærerutdanningsfaga og praksisstudiet. Praksisstudiet skal sikre en gradvis innføring i ulike sider ved lærerprofesjonen, progresjon i opplæringen og sammenheng med undervisningen og faga. Hvordan didaktikk utøves vil være et gjennomgående tema i hele praksisstudiet.

Praksis skal være en arena for systematisk læring og øvelse ved at praksislærer i samarbeid med UiS tilrettelegger for læring gjennom øvings situasjoner og veiledning. Studentene skal første året, i samarbeid med medstudenter, planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning under veiledning av praksislærere og faglærere. Dette prinsippet gjelder alle aktiviteter og oppgaver som studentene skal øve seg på i praksis.

Hovedtema for praksisstudiet i syklus 1 er:

- Lærerarbeidet i møte med det flerkulturelle klasserom
- Det didaktisk møte med vekt på klasseledelse og begynneropplæring
- Planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning
- Tilpasset opplæring og læringsfremmende vurdering
- Skolen som organisasjon og samarbeid med andre institusjoner
- Utvikling av egen læreridentitet og faglig- og sosial relasjonskompetanse

Praksisstudium 1. år Skolen, eleven og læring, lærerrollen og lærerarbeidet

Forkunnskaper: 5 dager observasjonspraksis i 1. semester

Læringsutbytter:

Kunnskaper

- kunnskap gjeldende opplæringslov og nasjonalt læreplanverk
- kunnskap om lærerrollen i ulike fag og om kontaktlærerrollen i ulike fag
- kunnskap om lærerarbeidet, undervisning klasseledelse i ulike fag
- kunnskap om hvordan didaktikk utøves i undervisningen og begynneropplæringen i ulike fag med vekt på planlegging og gjennomføring og vurdering
- kunnskap om observasjonsmetoder og kartleggingsverktøy
- noe relevant kunnskap om elever og elevers læreforutsetninger på 1-7. trinn ved den aktuelle praksisskole

Ferdigheter i

- å samhandle og kommunisere med elever, medstudenter, kollegaer på praksisskolen og faglærere
- å analysere nasjonale og lokale læreplaner med tanke på å utvikle planer for elevers læring
- å planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning sammen med medstudenter, praksislærere og faglærere
- å utøve situasjonsorientert klasseledelse
- å undervise i og med ulike arbeidsmåter og digitale hjelpemidler
- å anvende systematisk observasjon av elever som grunnlag for å planlegge undervisning

Generell kompetanse

- har vilje og evne til å ta til seg tilbakemeldinger fra elever, medstudenter og praksislærer som grunnlag for profesjonell utvikling
- kan diskutere og kommentere lærerarbeidet i lys av nasjonale planer, praksisskolens lokale planer og teori

Innhold

Praksisperioden i 1. studieår i grunnskolelærerutdanningens 1-7deltids løp tilsvarer 20 arbeidsdager (GLU1.). Den skal være variert, veiledet og vurdert og foregå i grunnskolen. I det første studieår er skolen, eleven og læring, lærerrollen og lærerarbeidet hovedtema.

Praksisperioden skal innbefatte en delperiode med vekt på forberedelse, en delperiode med vekt på gjennomføring, og en delperiode med vekt på etterarbeid og vurdering.

Oversikt over 15 dager (43uker) praksis 1. studieår (GLU1.)

Generelt gjelder tilstedeværelse kl. 08.00-16.00 hver dag på praksisskolen. 20 timer pr. uke knyttes undervisning/opplæring knyttet til elevenes læringsarena. Tidsbruk knyttet til spesifikt til kunnskapsmål beregnes til 3 -4 timer. Det må påregnes noe forberedelsesarbeid utover tilstedeværelsestiden.

Første del; 1 dag pr. praksisperiode.

Vekt på forberedelse knyttet til kunnskapstilegnelse

- Bli kjent med rektor, personalet og elever
- Bli kjent med fysiske rammer og ressurser
- Få kunnskap om skolens pedagogiske grunnsyn, lokale planer, satsingsområder og læringsplattform
- Observere klasser og elever med tanke på å kartlegge rammer og rutiner for undervisning
- Observere klasser og elever for å få kunnskap om læringskultur når det gjelder arbeidsmåter og vurdering.
- Praksislærer og studenter utvikler sammen en gruppebasert praksisplan med utgangspunkt i programplanen for praksis og den skolebaserte praksisplanen.

Andre del; 13 dager

Vekt på gjennomføring knyttet til ferdigheter

- Observere og vurdere undervisning samt vurderingsformer som er planlagt sammen med praksislærere og medstudenter
- Planlegge, lede, gjennomføre og vurdere undervisning (inkludert vurderingsformer) sammen med medstudenter og praksislærere
- Prøve ut og få innsikt i kartleggingsverktøy - Prøve ut og erfare ulike lærerroller - Delta på planleggingsmøter med team/trinnlærere
- Midtveisvurdering etter 8 dager
- Gjennomføring av arbeidskrav

Tredje del; 1 dag pr. praksisperiode.

Vekt på etterarbeid og vurdering knyttet til generell kompetanse

- Vurdere egen lærerrolle og eget lærerarbeid i lys av læringsutbytteformuleringene som er formulert for perioden og i lys av tilbakemeldinger fra medstudenter og praksislærere
- Vurderingsmøte mellom rektor, praksislærer og studenter, der de skolebaserte og gruppebaserte praksisplanene diskuteres
- muntlig midtveisvurdering med en kort skriftlig oppsummering.
 - Skriftlig sluttvurdering fra praksislærer. Sluttvurderingen leveres digital til UiS.

Arbeidsmetoder og vurderingsformer: Et relevant utvalg av arbeidsmetoder basert på praksisskolens praksis og egenarten til undervisningsfaget (norsk).

Arbeidskrav:

-3 observasjonsdager gjennomført på praksisskolen i 1. semester

- øve på kritiske situasjoner som oppstart, overganger og avslutning av undervisningstimer, der studenten prøves i oppstart og avslutning av undervisnings økt i løpet av praksisperioden. Vurderes av praksislærer.

- arbeidskrav knyttet til norskfaget, se emneplan for norsk. Vurderes av faglærer i norsk (og praksislærer).

-skrive en tekst om sin egen profesjonelle utvikling fra studiestart og til å, sett i lys av læringsutbytteformuleringene. Vurderes av praksislærer og faglærer i PEL. Kopi til praksiskoordinator.

- det er krav om 100% tilstedeværelse i praksisstudiet.

Vurdering: Praksis vil bli vurdert til bestått/ikke bestått, i tillegg vil det foregå løpende skikkethetsvurdering etter forskrift om skikkethet i høyere utdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31. juni 2006. Se lenke: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-30-859>

Undervisningsspråk: norsk

Emneevaluering: Praksisskolen gjennomfører en tidligdialog samtidig med midtveisvurderingen. UIS gjennomfører en elektronisk sluttevaluering av emnet siste dag i praksis perioden. Sluttevalueringen legges frem og drøftes i trinnmøte og et sammendrag sendes til programutvalget for GLU 1-7.

Norsk 1-7 – deltid 15 +15

Faget i utdanninga

Lærerutdanningsfaget norsk er eit samansett og mangfaldig språk-, kultur- og litteraturfag og ein praksisarena for kvalifisert arbeid med språk og tekstar – i ulike sjantrar og modalitetar, frå fortid og samtid. Faget legg eit viktig grunnlag for kulturforståing, danning og kritisk tenking, særleg gjennom innsikt i korleis språk og tekstar formar og blir forma av kulturelle fellesskap. Norskfaget har ein historisk og nasjonal basis samtidig som allmenne og internasjonale perspektiv er sentrale for forståinga av det samfunnet vi er ein del av. Noreg er eit fleirkulturelt samfunn i endring, og norskfaget må heile tida utviklast i tråd med samfunnsutviklinga.

Som språkfag har norsk ein særeigen posisjon. Språket spelar ei fundamental rolle for læring, kritisk tenking og kommunikasjon. Det heng såleis tett saman med identitetsutviklinga til den einskilde språkbrukaren og med kultur- og samfunnsutviklinga gjennom historia. Samtidig er språket inngangen til aktiv deltaking i arbeidsliv og demokratiske prosessar. Gjennom arbeid med språk og tekstar skal lærerutdanningas norskfag legge grunnlaget for at studentane på kvalifisert vis kan bidra til at elevar blir trygge og aktive språkbrukarar som utviklar språk- og tekstkunnskap tilpassa trinn og alder.

Litterære tekstar går i aktiv dialog med kulturens utvikling og spenningar, livsvilkår og tenkemåtar. Både fiksjons- og saktekstar gir innsyn i kulturelle og historiske referanserammer og innbyr til refleksjon og kritisk tenking. Skjønnlitteratur har på same tid eit særleg potensial for styrking av førestellingsevne og empati. Arbeid med tekstar i ulike medium og sjantrar og frå ulike perspektiv – estetiske, kommunikative, kulturelle og historiske – skal legge grunnlaget for gode tekstval og fagleg litteraturarbeid som innbyr elevar på trinn 1–7 til oppleving og tolking, nyskaping og kritisk refleksjon.

Å lytte og tale, lese og skrive, sjå og vise er sentrale aktivitetar i all kommunikasjon og læring. Norskfaget gir spesialisert kunnskap om slike prosessar og rikeleg høve til å praktisere dei i fagleg arbeid. Studentane skal vidareutvikle evna til å vurdere og diskutere eigne og andres tekstar og til å bruke relevante tekstar og medium i fagleg arbeid. Dei skal lære å forstå korleis elevar utviklar og vidareutviklar grunnleggande munnleg og skriftleg tekstkyndigheit, og dei skal rustast til fagspesifikk undervisning i lesing, skriving og munnleg aktivitet tilpassa elevar med ulik bakgrunn og varierende ferdigheiter på trinn 1–7.

Norsk 1 (30 sp)

Norsk 1 gir eit første grunnlag for norskundervisning på trinn 1–7. Sentralt står språklege og litterære emne, fagdidaktiske spørsmål og arbeid med dei grunnleggande ferdigheitene, særleg munnleg kommunikasjon og lese- og skriveopplæring for elevar med norsk som første- og andrespråk. Emnet legg òg vekt på at studentane skal utvikle sine eigne språkferdigheiter og sin eigen tekstkompetanse og formidlingsevne.

Norsk trinn 1-4

Emnet gir eit første grunnlag for norskundervisning med vekt på trinn 1–4. Sentralt står språklege og litterære emne, fagdidaktiske spørsmål og arbeid med dei grunnleggande ferdigheitene, særleg munnleg kommunikasjon og den første lese- og skriveopplæringa. Meir spesifikt dreier emnet seg om fonologi, morfologi, pragmatikk og litteraturdidaktikk, som vil bli relatert til sjangrar som forteljing, eventyr og biletbok. Ein arbeider dessutan med multimodalitet innanfor ulike sjangrar og elevtekstar for 1.-4. trinn. Emnet legg òg vekt på at studentane skal utvikle sine eigne språkferdigheiter og sin eigen tekstkompetanse og formidlingsevne.

Læringsutbyte

KUNNSKAP

Kandidaten

- har kunnskap om språket som system og språket i bruk, med særleg vekt på fonologi, morfologi og pragmatikk
- har god kunnskap om barns språkutvikling
- har kunnskap om kva som kjenneteiknar munnlege og multimodale tekstar i ulike sjangrar og medium
- har kunnskap om eit utval skjønnlitterære tekstar med vekt på litteratur for barn
- har brei kunnskap om metodar i den første lese- og skriveopplæringa
- har kunnskap om kartleggingsprøver, nasjonale prøver og læremiddel for trinn 1–7, både digitale og andre

FERDIGHEITER

Kandidaten

- kan bruke kunnskap om språk og språkutvikling i språkstimulerande arbeid og gjere greie for fagdidaktiske val som skal fremje munnleg språkutvikling for alle elevar
- kan bruke kunnskap om kva som kjenneteiknar ulike tekstar og sjangrar i arbeid med munnlege og multimodale tekster i ulike medium
- kan planlegge, gjennomføre og evaluere elev- og klassesamtaler
- kan bruke ulike metodar i den første lese- og skriveopplæringa
- kan kartlegge og vurdere lese- og skriveferdigheiter og gi læringsfremjande respons til alle elevar
- kan vurdere ulike norskfaglege læremiddel, digitale og andre

- meistarar skriftleg nynorsk og bokmål

GENERELL KOMPETANSE

Kandidaten

- kan legge til rette for at elevane utviklar grunnleggande språkferdigheiter og blir tekstkyndige språkbrukarar som kan delta aktivt i klasserommet og på andre sosiale arenaer
- kan planlegge og gjennomføre norskundervisning i sentrale emne for 1-4 trinn og gjere greie for elevtilpassa fagdidaktiske val
- kan vurdere eigen praksis på 1.-4. trinn med gjeldande læreplanar, fagkunnskap og fagdidaktisk innsikt som grunnlag
- kan skrive enkle akademiske tekstar

Eksamen/vurdering

Vekting Varigheit Karakter Hjelpemiddel

Individuell skriftleg eksamen 1/1	4 timer	A - F	Gjeldande læreplan. Ordbok.
-----------------------------------	---------	-------	--------------------------------

Målform: Bokmål.

Type: Skoleeksamen

Varigheit: 4 timar

Vurdering: A-F

Vilkår for å gå opp til eksamen/vurdering

Obligatoriske arbeidskrav

Arbeidskrav som må vere godkjent for å gå opp til eksamen:

1. Innlevering av fagtekst og presentasjon av fagleg emne.

Obligatoriske undervisningsaktivitetar

Undervisninga er lagt opp slik at det norskfaglege lærestoffet skal relaterast til læraryrket gjennom fagdidaktiske refleksjonar saman med studentane. Det er derfor eit krav om minimum 80 % oppmøte i norskundervisninga.

Faglærer

Magne Ivar Drangeid, Sidsel Merete Skjelten, Magne Rogne, Gro Tove Sandsmark, Anne-Jorunn Nielsen, Sofija Christensen, Åsmund Hennig, Lars Rune Waage, Brit-Helen Russdal-Hamre

Emneansvarlig

Brit-Helen Russdal-Hamre

Praksiskoordinator

Kitty Marie Garborg, Kari-Anne Svensen Malmö

Studiekoordinator

Mona Østerhus

Arbeidsformer

Arbeidsmåtar i Norsk 1 vil vere førelesningar, seminar, gruppearbeid, individuelt arbeid og oppgåveskriving. Praktisk-estetiske arbeidsmåtar blir trekt inn på emneområde som ligg til rette for det, for eksempel norsk munnleg.

Emneevaluering

Tidlegdialog og sluttevaluering skal gjennomførast slik kvalitetssystemet ved UiS tilseier det.

Litteratur emne 1-7

En grunnbok. Utvalgte kapitler, (under utvelgelse) for eksempel:

Fjørtoft, Hennig, Norskdidaktikk, utvalgte kapitler. Eller kapitler frå:

Jansson, Benthe Kolberg og Hilde Traavik (red.): *Norskboka 1 og 2. Norsk for grunnskolelærerutdanning 1-7*, Universitetsforlaget 2014

Rønning, M., Sørland, K. og Vaagen, O. (2014). *Norsk grammatikk for grunnskolelærerstudenter*. Cappelen Damm Akademisk. (utvalgte deler)

Litterært teoripensum:

Drangeid, Magne 2014: kap 1-8, kap. 11. (116 s.)

Hennig, Åsmund: *Litterær forståelse: innføring i litteraturdidaktikk*. Oslo: Gyldendal akademisk 2010. kap. 1-3, 8, 11-13 og kap. 16 (116 sider)

Hirvonen, Vuokko. 2014. Samisk barnelitteratur mellom det lokale og det globale. Barnebokinstituttet.

Knutsen, Hanne, og Per Olav Kaldestad. 2006. *Diktboka : om arbeid med poetiske tekstar i skolen*. [Rev. utg.] ed, *LNU's skriftserie ; [nr 123]*. Utdrag. Oslo: Cappelen akademisk forlag.

Mjør, Ingeborg, Gunvor Risa, og Tone Birkeland. 2012. *Barnelitteratur: Sjangerar og teksttypar*. [2. utg.] ed, *LNU's skriftserie ; [131] (2006)*. Oslo: Cappelen akademisk forl. : Landslaget for norskundervisning. Kapittel 1-4 (77 sider)

Litterært pensum

Fortellinger og sanger:

Asbjørnsen og Moe: To folkeeventyr

Andersen, H.C: To kunsteventyr

Egner, Thorbjørn. En bok eller to utdrag.

Jansson, Tove. 1962. *Det usynlige barnet*. Oslo: Aschehoug

Kirkegaard, Ole Lund. 2008. *Gummi-Tarzan*. Oslo: De norske bokklubbene

Lindgren, Astrid. 2004. *Mio, min Mio*. Oslo: Damm.

Prøysen, Alf: To fortellinger/utdrag og et utval sanger.

Rowling, J. K., og Torstein Bugge Høverstad. 2009. *Harry Potter og de vises stein*. DNB.

Vestly, Anne-Cath: Et utval fortellinger/utdrag.

Samisk forteljing, eventyr eller bildebok i omsetting.

Bildebøker, for eksempel:

Jansson Tove: *Hvordan gikk det?* (Aschehoug) og fortellingen «Det usynlige barnet»

Jensen, Eva, og Gry Moursund. 2002. *Tre høns på plenen og fire egg: ei bok om tal*. Oslo:

Samlaget. Sendak, Maurice. 2001. *Til Huttetuenes land*. Cappelen.

Sortland, Bjørn, og Lars Elling. 1993. *Raudt, blått og litt gult*. Oslo: Samlaget.

Et utval nye bildebøker, for eksempel:

Siri, Hege, 2015. *Tunnelsen*. Magikon

Kuhn, Camilla: *Samira og skjelettene*.

Ersland, Bjørn Arild og Per Dybvig: *Morfars motorsag*

Morsund, Jill, *Vulkanøya*.

Tinnen, Kari og Mari Kanstad Johnsen: *Babie-Nils og Pistol-problemet*. Gyldendal 2011.

Det var ikke jeg, sa Robin Hund.

Kunsten å møte en Bjørn.

Hovland og Kove 2013. *Johannes Jensen. De tre første fortellingene*. Cappelen Damm.

Hole, Stian. 2006. *Garmans Sommer*. Oslo: Cappelen

Saktekster, to sammensatte, for eksempel:

Ousland, Bjørn. 2014. *Amundsen gjennom Nordvestpassasjen*.

Eide, Nina, et al. 2013. *Møt fjellreven*. Bergen: Mangschou.

Birkeland, Tone og Ingeborg Mjør: *Barnelitteratur: Sjangrar og teksttypar*. [2. utg.] *LNU's skriftserie ; [131]* Cappelen akademisk: Landslaget for norskundervisning 2006. kap. 1, 4-7 (80 sider).

Jansson, Benthe Kolberg og Hilde Traavik (red.): *Norskboka 1. Norsk for grunnskolelærerutdanning 1-7*, Universitetsforlaget 2013, kapittel 1-7 samt 9,10 og 12. (320 sider)

Jansson, Benthe Kolberg og Hilde Traavik (red.): *Norskboka 2. Norsk for grunnskolelærerutdanning 1-7*, Universitetsforlaget 2014, kapittel 1, 6, 11 og 12. (90 sider)

Høigård, Anne: *Barns språkutvikling. Muntlig og skriftlig*. 3. utgave, Universitetsforlaget 2013, s. 115-130 og 136-142. (20 sider)

Hekneby, Greta: *Elevens håndskrift. Skriftforming i grunnskolen*. Universitetsforlaget 2005. (120 sider)

Tønnessen, Elise Seip og Magnhild Vollan: *Begynneropplæring i en sammensatt tekstkultur*. Høyskoleforlaget 2010. (230 sider)

Hennig, Åsmund: *Litterær forståelse: innføring i litteraturdidaktikk*. Oslo: Gyldendal akademisk 2010. kap. 1-3, 11 og 12 (83 sider)

Håland, Anne (red.): *Leik og læring. Grunnleggende lese- og skriveopplæring på 1. trinn*. Lesesenteret 2005. (50 sider) <http://lesesenteret.uis.no/boeker-hefter-og-materiell/boeker-og-hefter/leik-og-laering-article80042-12686.html>

Håland, Anne (red.): *Bok i bruk på første til fjerde trinn*. Lesesenteret 2006. (40 sider) http://lesesenteret.uis.no/getfile.php/Lesesenteret/B%C3%B8ker%20og%20hefter/pdf/utgaver/UIS_Bok_i_bruk_1-4.pdf

Skjønnlitterært pensum

Dahle, Gro og Nyhus, Kaia Dahle Nyhus. 2013. *Krigen*. Cappelen Damm.

Egner, Thorbjørn. 2015. *Klatremus og de andre dyrene i Hakkebakkeskogen*. Cappelen.

Hole, Stian. 2015. *Morkels alfabet*. Cappelen Damm.

Hovland, Henrik og Kove, Torill. 2013. *Johannes Jensen. De tre første fortellingene*. Cappelen Damm.

Kierkegaard, Ole Lund. 2004. *Gummi-Tarzan*. Gyldendal.

Ousland, Bjørn. 2014. *Amundsen gjennom Nordvestpassasjen*. Aschehoug.

Sendak, Maurice. 2001. *Til Huttetuenes land*. Cappelen Damm.

Norsk trinn 5-7

Emnet gir eit første grunnlag for norskundervisning med vekt på trinn 5–7. Sentralt står språklege og litterære emne, fagdidaktiske spørsmål og arbeid med lese- og skriveopplæring på mellomtrinnet. Meir spesifikt dreier emnet seg om tekstgrammatikk, syntaks, argumentasjon, litteraturdidaktikk, sjangerlære, vanskar, norsk som andrespråk, sakprega og litterær skrivning og ulike typar tekstar (m.a. digitale, samiske, elevtekstar for 5.-7. trinn). Emnet legg òg vekt på at studentane skal vidareutvikle sine eigne språkferdigheiter og sin eigen tekstkompetanse og formidlingsevne.

Læringsutbyte

KUNNSKAP

Kandidaten

- har kunnskap om språket som system og språket i bruk, med særleg vekt på syntaks, tekstgrammatikk og argumentasjonslære
- har kunnskap om språkleg identitet, norsk som andrespråk og fleispråkleg praksis
- har kunnskap om kva som kjenneteiknar skriftlege tekstar, på nynorsk og bokmål, i ulike sjangrar og medium
- har kunnskap om eit utval skjønnlitterære tekstar, med vekt på litteratur for elevar på mellomtrinnet
- har brei kunnskap om metodar i lese- og skriveopplæringa på mellomtrinnet

FERDIGHEITER

Kandidaten

- kan bruke kunnskap om språk og språkutvikling i språkstimulerande arbeid og gjere greie for fagdidaktiske val som skal fremje skriftleg språkutvikling for alle elevar
- kan bruke kunnskap om kva som kjenneteiknar ulike tekstar og sjangrar i arbeid med skriftlege tekster i ulike medium
- kan kjenne att teikn på lese-, skrive- og språkvanskar
- kan bruke ulike metodar i den vidare lese- og skriveopplæringa og tilpasse opplæringa for elevar med ulik bakgrunn og varierende ferdigheiter i norsk
- kan undervise elevar i begge målformer

GENERELL KOMPETANSE

Kandidaten

- kan legge til rette for at elevane vidareutviklar grunnleggande språkferdigheiter og blir tekstkyndige språkbrukarar som kan delta aktivt i klasserommet og på andre sosiale arenaer
- kan planlegge og gjennomføre norskundervisning i sentrale emne for 5.-7. trinn og gjere greie for elevtilpassa fagdidaktiske val
- kan vurdere eigen praksis på 5.-7. trinn med gjeldande læreplanar, fagkunnskap og fagdidaktisk innsikt som grunnlag

- kan skrive akademiske tekstar med tilvisingar og litteraturliste

Forkunnskapskrav

Studentane må ha eksamensrett i emnet Norsk trinn 1-4.

Eksamen/vurdering

Vekting Varigheit Karakter Hjelpemiddel

Individuell heimeeksamen 1/1 1 veke A - F Alle.

Målform: Nynorsk. Omfang: 4000 ord +/- 10%.

Vilkår for å gå opp til eksamen/vurdering

Obligatoriske arbeidskrav

Arbeidskrav som må vere godkjende for å gå opp til eksamen:

1. Innlevering av fagtekst på nynorsk.
2. Eit praksisopplegg som blir presentert skriftlig, med vekt på planlegging, gjennomføring og refleksjon. Munnleg presentasjon av praksisgjennomføringa.

Obligatoriske undervisningsaktivitetar

Undervisninga er lagt opp slik at det norskfaglege lærestoffet skal relaterast til læraryrket gjennom fagdidaktiske refleksjonar saman med studentane. Det er derfor eit krav om minimum 80 % oppmøte i norskundervisninga.

Faglærer

Magne Ivar Drangeid, Sidsel Merete Skjelten, Magne Rogne, Gro Tove Sandsmark, Anne-Jorunn Nielsen, Sofija Christensen, Åsmund Hennig, Lars Rune Waage, Brit-Helen Russdal-Hamre

Emneansvarlig

Brit-Helen Russdal-Hamre

Praksiskoordinator

Kitty Marie Garborg, Kari-Anne Svensen Malmo

Studiekoordinator

Mona Østerhus

Arbeidsformer

Arbeidsmåtar i Norsk 1 vil vere førelesningar, seminar, gruppearbeid, individuelt arbeid og oppgåveskriving. Praktisk-estetiske arbeidsmåtar blir trekt inn på emneområde som ligg til rette for det, for eksempel norsk munnleg.

Emneevaluering

Tidlegdialog og sluttevaluering skal gjennomførast slik kvalitetssystemet ved UiS tilseier det.

Praksis

Studentane skal ha 4 veker med praksis dette semesteret.

Litteratur

Traavik & Jansson (red.): *Norskboka 1. Norsk for grunnskolelærerutdanning 1-7*. Oslo: Universitetsforlaget 2013. Kapittel 8. (25 sider)

Jansson & Traavik (red.): *Norskboka 2. Norsk for grunnskolelærerutdanning 1-7*. Oslo: Universitetsforlaget 2014. Kapittel 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10. (245 sider)

Skjelbred, Dagrun: *Elevens tekst. Et utgangspunkt for skriveopplæring*. 4. utgave. Oslo: Cappelen Damm Akademisk 2014. (180 sider)

Drangeid, Magne 2014. *Litterær analyse og undervisning*. Oslo: Gyldendal 2014. Kapittel 1,2, 4-7, 10,11. (90 sider)

Hennig, Åsmund: *Litterær forståelse: innføring i litteraturdidaktikk*. Oslo: Gyldendal akademisk 2010. Kapittel 4-5, 12-13 (83 sider)

Knutsen og Kaldestad: *Diktboka*. Oslo: LNU 2006. Kapittel 1-5. (80 sider)

Mjør, Ingeborg, Gunvor Risa, og Tone Birkeland: *Barnelitteratur: Sjangrar og teksttypar*. [2. utg.] ed, *LNU's skriftserie ; [131] (2006)*. Oslo: Cappelen akademisk forl. : Landslaget for norskundervisning 2012. Kapittel 2, 3 , 6-10 (77 sider)

Schwebs, Ture, og Jon Hoem: *Tekst 2 null*. Oslo: Universitetsforlaget 2009. Kapittel 1-5 og 17 (55 sider)

Steinfeldt, Torild: Litteraturhistorie i norskfaget - historiske linjer og aktuelle perspektiver. I *Kultur møte i tekstar: Litteraturdidaktiske perspektiv*, redigert av L. Aase og B. K. Nicolaysen. Oslo: Det Norske Samlaget 2005. (18 sider). Komp.

Skjønnlitterært pensum

Bjørnstad, Taran: *Salto: noveller*. Oslo: Cappelen 2006.

Jansson, Tove: *Det usynlige barnet*. Oslo: Aschehoug 1962.

Jensen, Eva, og Gry Moursund: *Tre høns på plenen og fire egg: ei bok om tal*. Oslo: Det Norske Samlaget 2002.

Eide, Nina, et al.: *Møt fjellreven*. Bergen: Mangschou 2013.

Kielland, Alexander L. «Karen» (1882)

Knutsen, Hanne, and Per Olav Kaldestad: *Diktboka : om arbeid med poetiske tekstar i skolen*. [Rev. utg.] ed, *LNUs skriftserie ; [nr 123]*. Oslo: Cappelen akademisk forlag 2006. Del 2.

Lindgren, Astrid: *Mio, min Mio*. Oslo: Damm 2004.

Rowling, J. K., og Torstein Bugge Høverstad: *Harry Potter og de vises stein*. [Oslo]: De norske bokklubbene 2009.

Sortland, Bjørn, og Lars Elling: *Raudt, blått og litt gult*. Oslo: Det Norske Samlaget 1993.

Pedagogikk og elevkunnskap 1: 1-7 Deltid

Pedagogikk og elevkunnskap, ved Universitetet i Stavanger, er delt i to sykluser som til sammen utgjør 60 studiepoeng. PEL-fagets første 30 studiepoeng ligger på utdanningens første og andre år, mens de siste 30 er lagt til femte studieår hvor deltid og heltid går sammen. For å styrke lærerkompetansen i et flerkulturelt og flerreligiøst samfunn, utgjør emner knyttet til religion, livssyn og etikk en integrert modul i faget. For å følge opp rammeplanens føringer om profesjonsretting og progresjon og med det utvikling av studentenes profesjonskompetanse, er innholdet ordnet i henhold til tre faglig overordnende og gjennomgående begrepspar:

- *Læring - undervisning*: PEL-faget skal være profesjonsrettet og utvikle studentenes forståelse av at lærerarbeidet blant annet innebærer å gjennomføre en undervisning som sikrer gode læringsprosesser for alle elevene.
- *Inkludering - mangfold*: I Rammeplan for grunnskolelærerutdanningen er det understreket at studentene skal kvalifiseres for å tilpasse opplæringen til alle elevene. Av den grunn det å være lærer i en inkluderende skole preget av elevmangfold være en av de overordnede tematikkene i faget.
- *Profesjonsutvikling – profesjonsfelleskap*: Lærerrollen er mangefasettert og i stadig forandring fordi lærerarbeidet endres i takt med samfunnet, i takt med myndighetenes krav til læreren og i takt med utviklingsprosesser i profesjonen. For å forberede studentene på at lærerarbeid innebærer deltakelse i profesjonsfelleskap på ulike nivå, vil de systematisk bli utfordret til å lære sammen med andre.

De overordnede begrepsparene skal danne grunnlag for utvikling av en profesjonskompetanse som bidrar til forutsetninger for å møte elevmangfold og mangfold i skolens profesjonsfelleskap. Begrepsparene vil vektlegges ulikt i de ulike emnene, og vil tidvis være naturlig integrert i hverandre.

Pedagogikk og elevkunnskap 1 (1-7)

Lærerens undervisning i det mangfoldige klasserom

Emnekode:

Studiepoeng: 15 (høst 7, 5 sp og vår 7,5 sp)

Fakultet: Det humanistiske fakultet

Institutt: Institutt for grunnskolelærerutdanning, idrett og spesialpedagogikk

Fagpersoner:

Introduksjon

Emnet har fokus på læring og undervisning, og om kompleksitet og dilemmaer knyttet til lærerarbeidet og det å skape likeverdige vilkår for deltakelse for alle elever, i en inkluderende skole preget av mangfold. Etter endt emne skal studentene ha utviklet kunnskaper om og ferdigheter i profesjonell utøvelse av yrket, med fokus på anvendelse av teoretiske og profesjonsetiske perspektiv i didaktiske møter med elever på 1.-7. trinn.

Læringsutbytte:

KUNNSKAP

Kandidaten

- har kunnskap om lærerprofesjonen og lærerarbeidet
- har kunnskap om grunnskolens formål og styringsdokumenter
- har kunnskap om ulike forståelser av læring, mestring og motivasjon og hvordan tilrettelegge for læring, tilpasset elevene på 1.-7.trinn
- har kunnskap om forholdet mellom pedagogikk og didaktikk og den betydningen didaktiske møter har for elevers faglige og sosiale utvikling, også tilpasset begynneropplæringen
- har kunnskap om sentrale kjennetegn ved barns elevene på 1.-7 trinns kognitive, sosiale, emosjonelle og kroppslige utvikling
- har kunnskap om varierte arbeidsmåter, vurderingsformer og grunnleggende ferdigheter
- har kunnskap om hvordan tilrettelegge for deltakelse i klassefelleskapet og om hvordan dette skaper vilkår for elevers læring.

FERDIGHETER

Kandidaten

- kan presentere ulike dilemmaer i lærerarbeidet med et profesjonsetisk utgangspunkt
- kan – alene og sammen med andre – være på vei mot å kunne planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i et klasserom kjennetegnet av elevmangfold begrunnet i pedagogisk teori, gjeldende læreplanverk og eksisterende rammefaktorer
- kan – alene og sammen med andre - planlegge og gjennomføre systematisk observasjon, både gjennom multimediale case og i klasserommet, samt analysere og presentere resultater av observasjonen
- kan fra tidlig i studiet forholde seg til formkrav i akademiske tekster, anvendelse av faglitteratur samt ivareta grunnleggende forskningsetiske krav

GENERELL KOMPETANSE

Kandidaten

- Kan delta i faglige diskusjoner om profesjonsetiske aspekter ved lærerarbeidet for elever på 1.-7. trinn

Arbeidsmåter:

Å kunne delta et profesjonsfelleskap fordrer evne til samhandling på ulike nivå. Studentene vil derfor møte et mangfold av arbeidsmåter, digitale verktøy og vurderingsformer, som bl. a speiler arbeidsmåtene og vurderingsformene i skolen.

Det legges opp til en veksling mellom undervisning i forbindelse med samlinger og individuelt arbeid og webseminarer mellom samlingene. Det vektlegges at studentene skal anvende de grunnleggende ferdighetene som redskaper i egen læring.

Obligatoriske arbeidskrav som må være bestått for å gå opp til eksamen:

1. Gruppeoppgave. Planlegging, gjennomføring og refleksjon over observasjon knyttet til 1.praksisperiode. Vurdering: Godkjent/ikke godkjent.
2. Digital prøve. Vurdering: Godkjent/ikke godkjent.
3. En individuell fagtekst på 1500-2000 ord. Vurdering: Godkjent/ikke godkjent.
4. Drøfting av case. Vurdering: Godkjent/ikke godkjent.

Obligatoriske undervisningsaktiviteter

I Pedagogikk og elevkunnskap vil studentene bli utfordret på koplingen mellom teori og praksis. Deler av undervisningen vil gå med til å diskutere hvilke konsekvenser de faglige begrepene kan ha for arbeidet i skolen. Videre vil studentene få trening i å analysere elevatferd fra ulike perspektiv. Faget skal føre til faglig refleksjon, personlig vekst og yrkesetisk bevissthet. Evnen til kritisk refleksjon oppøves bl. a i diskusjoner der studentene anvender fagets begrepsapparat. I undervisningen vil studentene også møte et mangfold av arbeidsmåter som alle har som formål å dyktiggjøre dem i lærergjerningen. Derfor vil minimum 80 % tilstedeværelse i undervisningen være påkrevd.

Vurdering:

Vurderingsform	Karakter/vektning	Varighet/omfang	Tillatte hj.midler
Skriftlig skoleeksamen	A-F	6 timer	Ingen

Emneevaluering:

Det blir gjennomført tidligdialog og sluttevaluering i henhold til kvalitetssystemet ved UiS.

Praksis:

Studentene skal ha 5 dager observasjonspraksis og 15 dager veiledet praksis dette året.

Litteratur

Grunnbøker:

Bergem, Trygve (2014). *Læreren i etikkens motlys* Oslo: Ad Notam Gyldendal.

Helle, Lars (2011). 1.-7. trinn. *Pedagogikk og elevkunnskap*. Oslo: Universitetsforlaget

Lillejord, Sølvi ,Terje Manger og Thomas Nordahl (2013) (red.) *Livet i skolen 2 Grunnbok i pedagogikk og elevkunnskap: Lærerprofesjonalitet* Undervisning og læring Bergen: Fagbokforlaget

Manger, Terje, Sølvi Lillejord, Thomas Nordahl og Turid Helland (2013) (red.) *Livet i skolen 1 Grunnbok i pedagogikk og elevkunnskap: Undervisning og læring* Bergen: Fagbokforlaget

Postholm, May Britt, Peder Haug, Elaine Munthe og Rune Krumsvik (2011) (red.) *Lærerarbeid for elevenes læring 1-7* Kristiansand: Høyskoleforlaget

Skaalvik, Einar og Sidsel Skaalvik (2015). *Motivasjon for læring* Oslo: Universitetsforlaget

Anbefalt tillegglitteratur:

Bøe, Inge og Lars Helle (2013) *Pedagogisk ordbok* Oslo: Universitetsforlaget

Michaelsen, Ann S. (2015) *Det digitale klasserommet* Oslo: Cappelen Damm Akademisk

Kompendium

Imsen, Gunn (2011). *Hva er pedagogikk?* Oslo: Universitetsforlaget

Kap. 2: "Sentrale temaer i pedagogikk" og Kap. 4: "Teori og praksis"

Bjørndahl (2002). *Det vurderende øye* Oslo: Gyldendal akademisk

Kap.2: «Observasjon som vurderende øye»

Johannesen, Monica og Eli Gjølstad (2015). Vurdering av digitale verktøy for begynneropplæring i Giæver, Tonje, Hilde Johannesen og Leikny Øgrim (red.) *Digital praksis i skolen* Oslo: Gyldendal

Noen artikler vil komme i tillegg. Disse vil foreligge i kompendium ved semesterstart

Offentlige dokument:

Læreplanverket for Kunnskapsløftet

Opplæringsloven med forskrift